

حسابداری و حسابرسی

موازن و اصطلاحات حسابرسی، حسابرسی مالیاتی

رحیم رضا زاده ملک

رضازاده ملک، رحیم، ۱۳۱۹ -
حسابداری و حسابرسی: موازین و اصطلاحات
حسابرسی، حسابرسی مالیاتی / تألیف رحیم رضازاده ملک -
تهران: کتاب آذرگان، ۱۳۸۲.
۲۳۸ ص: جدول، نمودار.
ISBN: 964 - 8281 - 15 - 7
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
۱. حسابداری. ۲. حسابرسی. الف. عنوان. ب. عنوان:
موازین و اصطلاحات حسابرسی، حسابرسی مالیاتی.
۶۵۷ HF ۵۶۵۵ / ۶۵ ر ۲ ف
کتابخانه ملی ایران
۱۳۴۶۵ - ۸۲ م

مؤسسه انتشارات کتاب آذرگان

حسابداری و حسابرسی

رحیم رضازاده ملک

چاپ اول، ۱۳۸۳

۵۰۰۰ نسخه

انتشارات کتاب آذرگان

شابک: ۷-۱۵-۸۲۸۱-۹۶۴

ISBN: 964 - 8281 - 15 - 7

در این کتاب، علاوه بر آنکه همه جنبه‌های نظری حسابرسی مطرح شده است، تا حد مقدور به جنبه‌های عملی نیز تأکید شده تا دانشجویان و کارورزان، آمادگی بیشتری برای حسابرسی بیابند. در همین راستا بسیاری از نکات که در دیگر کتب مربوط به حسابرسی ناگفته می‌ماند و یا به اجمال برگزار می‌شود، با بیانی ساده تشریح شده است.

از آنجا که تشخیص و تعیین میزان مالیات مؤسسات منوط به حسابرسی مالیاتی است، و هر مؤسسه‌یی به‌طور معمول، سالی یکبار، از نظر شمول و مبلغ مالیات سالانه مورد حسابرسی مالیاتی قرار می‌گیرد، بخشی از این کتاب به حسابرسی مالیاتی تخصیص داده شده است تا هم مدیران و حساب‌رسان شرکتها و مؤسسات به چگونگی آن نوع از حسابرسی واقف شوند، و هم حساب‌رسان مالیاتی را وسیله‌یی جهت مراجعه باشد.

فهرست مطالب

● بخش اول: موازین حسابرسی

فصل ۱ - تعریف و اهمیت حسابرسی	۱۵
۱. مدیران مؤسسات	۱۶
۲. صاحبان سرمایه	۱۶
۳. بانک‌ها	۱۶
۴. دولت	۱۷
۵. عامه مردم	۱۷

فصل ۲ - حسابرسان مستقل	۱۹
۱. دارا بودن تحصیلات تخصص کافی	۱۹
۲. دارا بودن تجربه کافی	۲۰
۳. دارا بودن خصوصیات اخلاقی و عاطفی و رفتاری مناسب	۲۰
الف. بازرسان شرکت‌های سهامی	۲۰
ب. حسابداران رسمی	۲۳
انتخاب حسابدار رسمی	۲۴
شرایط حسابدار رسمی	۲۵
وظایف و مسئولیت‌های حسابدار رسمی	۲۶

فصل ۳- انواع حسابرسی ۲۹

انواع مختلف حسابرسی ۳۰

حسابرسی تدریجی و میانه ۳۱

معایب عمده حسابرسی تدریجی و میانه ۳۲

فصل ۴- هدف‌های حسابرسی ۳۵

۱. حسابرسی به منظور تأیید صورت حساب‌های نهایی ۳۵

۲. حسابرسی به منظور تشخیص درآمد مشمول مالیات ۳۶

۳. حسابرسی به منظور دریافت وام ۳۶

۴. حسابرسی به منظور پذیرش سهام در بورس ۳۶

۵. حسابرسی به منظور تشخیص و تعیین میزان خسارت وارده ۳۷

۶. حسابرسی به منظور تعیین سهم‌الشرکه ۳۷

۷. حسابرسی به منظور تعیین ارزش سرقتی ۳۸

فصل ۵- اصول و موازین حسابرسی ۳۹

مهم‌ترین اصول و موازین حسابرسی ۳۹

فصل ۶- مدارک مورد نیاز حسابرس برای شروع به عملیات حسابرسی ۴۷

الف. تنظیم پرسش‌نامه ۴۷

ب. مطالعه اصل مدارک و گزارش‌ها ۴۸

۱. شرکت‌نامه و اساس‌نامه ۴۸

۲. گزارش‌های مدیران و بازرسان به مجامع عمومی ۴۸

۳. طرح سازمان اداری مؤسسه و حدود اختیارات هر یک از مدیران و مسئولان ۴۸

۴. قراردادهای ۴۹

۵. اجاره‌نامه‌ها و اسناد مربوط به معاملات غیرمنقول و مدت‌دار ۴۹

۶. موافقت‌نامه‌های تقسیم منافع بین شرکاء و دیگران ۴۹
۷. صورت‌جلسات هیأت مدیره ۵۰
۸. سیستم حسابداری مؤسسه و مقررات موضوعه مربوط به آن ۵۰
۹. صورت‌حساب‌های نهایی دوره‌های مالی گذشته ۵۰

فصل ۷- اساس اظهار نظر و روش کار حسابرس ۵۳

۱. تطبیق ارقام مندرج در صورت‌حساب‌ها با دفاتر ۵۴
۲. تطبیق ارقام مندرج در صورت‌حساب‌ها با وضع موجود و مشهود ۵۴
۳. مطالعه اسناد و مدارک ۵۴
۴. مطالعه صحت و سقم محاسبات ۵۵
۵. مطالعه تطبیقی ارقام مندرج در صورت‌حساب‌های نهایی یک دوره مالی ۵۶
۶. مطالعه سیستم کنترل داخلی و حسابرسی داخلی مؤسسه ۵۶
۷. مصاحبه با برخی از اعضاء مؤسسه و بررسی پاسخ آن‌ها ۵۷

فصل ۸- برنامه حسابرسی ۵۹

- نکات لازم و قابل توجه در تنظیم برنامه حسابرسی ۶۰

فصل ۹- یادداشت‌های حسابرسی ۶۵

- توضیحات راجع به ستون‌های فرم حسابرسی ۶۶
- توضیحات راجع به ستون‌های تراز آزمایشی حسابرسی ۶۸
- اصول تهیه و فراهم آوردن یادداشت‌های حسابرسی ۶۹

فصل ۱۰- گزارش حسابرسی ۷۱

- الف. گزارش مختصر ۷۵
- ب. گزارش تفصیلی ۷۶
- افشاء ۷۶

● بخش دوم: اصطلاحات حسابرسی

۸۳	فصل ۱۱- کنترل داخلی
۸۴	نحوه برقراری کنترل داخلی
۸۶	ارزیابی کنترل داخلی
۸۹	پرسش‌نامه ارزیابی کنترل داخلی
۹۱	مدیریت و تشکیلات
۹۲	پرسش‌نامه کنترل داخلی مدیریت و تشکیلات
۹۳	حسابداری مؤسسات
۹۵	پرسش‌نامه کنترل داخلی حسابداری
۹۷	حسابداری ماشینی
۱۰۲	پرسش‌نامه کنترل داخلی حسابداری ماشینی
۱۰۴	کنترل داخلی دارایی‌ها
۱۰۵	دارایی‌ها
۱۰۹	پرسش‌نامه کنترل داخلی دارایی‌ها
۱۱۰	کنترل داخلی پرداخت‌ها
۱۱۰	پرداخت‌ها بابت خدمات (هزینه‌ها)
۱۱۱	پرداخت‌ها بابت کالا (خرید)
۱۱۳	پرسش‌نامه کنترل داخلی پرداخت‌ها
۱۱۴	کنترل داخلی دریافت‌ها
۱۱۵	دریافت‌ها بابت خدمات (درآمد)
۱۱۶	دریافت‌ها بابت تحویل کالا (فروش)
۱۱۹	پرسش‌نامه کنترل داخلی دریافت‌ها

فصل ۱۲ - نمونه‌گیری آماری ۱۲۳

تعداد نمونه انتخابی ۱۲۵

موضوعات مورد حسابرسی ۱۲۵

انتخاب نمونه در موضوعات کیفی ۱۲۷

انتخاب نمونه در موضوعات کیفی - کمی ۱۴۰

فصل ۱۳ - دفاتر ۱۴۳

دفاتر قانونی ۱۴۶

مقررات تحریر دفاتر ۱۴۸

فصل ۱۴ - سندرسی ۱۵۱

تفاوت اسناد و اوراق بهادار ۱۵۶

سندرسی ۱۵۴

فصل ۱۵ - ارزیابی ۱۵۹

فصل ۱۶ - اثبات ۱۶۳

اثبات اقلام دارایی ترازنامه ۱۶۵

اثبات اقلام بدهی ترازنامه ۱۷۱

● بخش سوم: حسابرسی مالیاتی

فصل ۱۷ - آشنایی با قوانین ۱۷۷

مؤدیان مالیاتی (پرداخت‌کنندگان مالیات بر درآمد) ۱۷۷

مؤدیان مکلف به نگاهداری دفاتر قانونی ۱۷۷

- ۱۸۰ مؤدیان مخیر به نگاهداری دفاتر قانونی
- ۱۸۱ دفاتر قانونی
- ۱۸۳ مقررات تحریر دفاتر و اسناد
- ۱۸۴ سال مالیاتی و موعد تسلیم اظهارنامه و ضمائم آن

فصل ۱۸ - حسابرسی ۱۸۷

- ۱۸۷ تعریف حسابرسی مالیاتی
- ۱۸۸ محتوای گزارش حسابرسی مالیاتی
- ۲۰۶ موارد تشخیص علی‌الرأس
- ۲۱۷ تعیین درآمد مشمول مالیات در تشخیص علی‌الرأس
- ۲۱۸ نحوه تشخیص درآمد مشمول مالیات از طریق رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک مؤدی
- ۲۲۱ تعیین درآمد مشمول مالیات و رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک مؤدی
- ۲۲۲ تعیین درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی منخلة

فصل ۱۹ - حسابسازی ۲۲۳

- ۲۲۴ حسابساز
- ۲۲۵ عوامل تسهیل حسابسازی